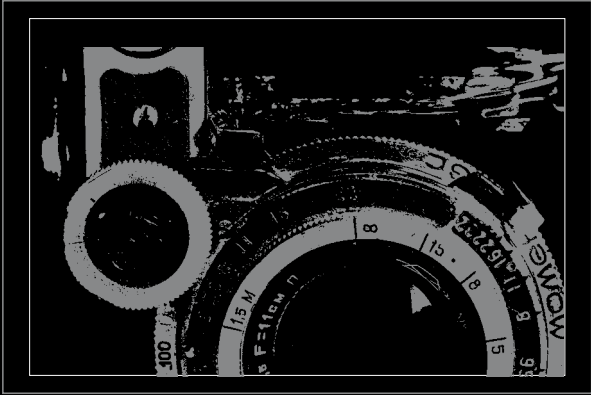

Grodzisk Mazowiecki

dawniej i dziś

Grodzisk Mazowiecki in the camera, past and present...

Grodzisk Mazowiecki w obiektywie, dawniej i dziś...

Przeglądając stare fotografie, wracam do wspomnień, jak kiedyś wyglądał Grodzisk Mazowiecki i jak się tutaj żyło. Ostatnie kilkanaście lat to ciągle zmiany. Nasze miasto nieustannie pięknieje, budynki zmieniają swoje oblicza, ich architektura jest ciekawsza i cieszy oko mieszkańców.

Gmina Grodzisk Mazowiecki jest idealnym miejscem do osiedlania się i prowadzenia działalności. W okolicy powstają piękne osiedla i obiekty sportowe. Wizytówką miasta jest grodziskie Centrum Kultury, wokół którego skupia się życie kulturalne mieszkańców zachodniego Mazowsza. Nowoczesny szpital zapewnia leczenie na najwyższym europejskim poziomie.

Przekazujemy do rąk mieszkańców miasta i gminy Grodzisk Mazowiecki pierwszą publikację przedstawiającą Grodzisk Mazowiecki dawniej i dziś. Pragniemy przybliżyć Państwu obecny klimat i charakter gminy, ukazując na fotografiach jej zabudowę i piękno.

Wydawnictwo to dedykujemy wszystkim, którzy w czasie minionych lat pracowali nad rozwojem i rozbudową Grodziska Mazowieckiego i okolic.

When I look through old photographs, my memories travel back to the times when Grodzisk Mazowiecki looked differently, and then I think about what life was like back then.

Our city has been changing throughout the last several years. It has become more beautiful, its buildings have changed their faces, its architecture has become more interesting and pleasant to the eyes of its residents.

The commune of Grodzisk Mazowiecki is a perfect place to live and to conduct business. Picturesque housing estates rise above the landscape, and sports venues are erected in the area. The Grodzisk Mazowiecki Cultural Centre is the showcase of our city, teeming with cultural life of the residents of western Mazowsze region. A modern hospital provides its patients with the highest European-standard treatment.

We wish to present the residents of the city and commune of Grodzisk Mazowiecki with the first edition of an album showing Grodzisk Mazowiecki in the past and in the present. We hope the photographs showing both the architecture and natural beauty of our commune will make you familiar with its contemporary atmosphere and character.

We dedicate this publication to all those who have contributed to the development and extension of Grodzisk Mazowiecki and its environs throughout the years.

Grzegorz Benedyckiński
Burmistrz Grodziska Mazowieckiego
Mayor of Grodzisk Mazowiecki

Willa „Foksal” o charakterystycznym kształcie lokomotywy, wybudowana przez rodzinę Mokronoskich w 1845.
Budynek przeznaczony był dla podróżnych, tu można było odpocząć, zjeść posiłek i zaczekać na pociąg.
Zdjęcie z lat 60. XX wieku.

The “Foksal” Villa, built in 1845 by the Mokronoski family, in the distinctive shape of a locomotive.
It was designed as an inn for travelers who stopped for a meal while waiting for the train- photograph taken in 1970s.

Willa „Foksal” przy ul. Bartniaka, obecnie mieszczą się w niej biura Krajowego
Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków.

The “Foksal” Villa, Bartniaka Street. Today, offices of the National Heritage Board
of Poland are located in the building.

Dwór Mokronoskich, potem Skarbków na dobrach Jordanowickich.
W latach 1956-1994 siedziba Muzeum Regionalnego PTTK. Zdjęcie z lat 70. XX wieku.

The Mokronoski family manor house, which later became the property of the Skarbek family, at Jordanowice property.
Between 1956 and 1994 it served as the PTTK (Polish Tourist Association) Regional Museum
- photograph taken in the 1970s.

Dwór Skarbków, obecnie zajmowany przez Państwową Szkołę Muzyczną I stopnia im. Tadeusza Bairda.
The Skarbek family manor house. Today it is used by the State Music School (1st level), named after Tadeusz Baird.

Kościół parafialny p.w. św. Anny, wybudowany w latach 1687 - 1714. W 1808 roku, po gruntownej renowacji, biskup płocki Onufry Szembek dokonał uroczystej konsekracji kościoła. Zdjęcie z lat 70. XX wieku.

St. Anne's Parish Church was erected between 1687 and 1714. In 1808, after extensive renovation, Onufry Szembek, the Bishop of Plock, presided over the solemn consecration of the church - photograph taken in 1970s.

Kościół parafialny p.w. św. Anny, ostateczny kształt uzyskał pod koniec XIX w.
St. Anne's Parish Church gained its final shape at the end of the 19th century.

Prezbiterium z głównym ołtarzem w kościele św. Anny.
Presbytery with the main altar in St. Anne's Church.

We wnętrzu kościoła p.w. św. Anny można napotkać ciekawe przykłady malarstwa sakralnego z XVIII wieku,
a także epitafia poświęcone fundatorom oraz zasłużonym rodóm grodziskim.
Inside St. Anne's Church there are interesting examples of sacral paintings from the 18th century and epitaphs devoted
to the founders and distinguished families of Grodzisk Mazowiecki.

Plac przed kościołem św. Anny, jeden z rynków miasta, przed II wojną światową nazywany Placem Legionów.
Zdjęcie z lat 60. XX wieku.

Square in front of St. Anne's church, one of the town market squares, before World War II it was known as Plac Legionów - the Square of the Legions - photograph taken in the 1960s.

Plac Króla Zygmunta Starego przed kościołem św. Anny.
The Square in front of St. Anne's church, named after King Sigismund I of Poland.

Cmentarz parafialny założony w 1819 r., widok od ul. Montwiłła, w głębi budynek cmentarny.
Zdjęcie z lat 80. XX wieku.

Parish cemetery established in 1819. View from Montwiłła Street, with a cemetery building
in the background- photograph taken in the 1980s.

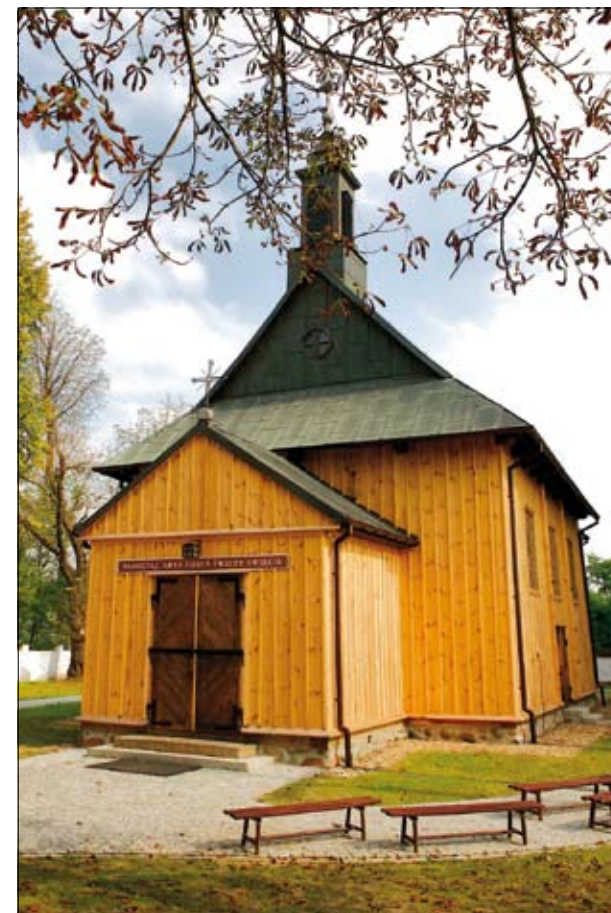

Cmentarz parafialny, widok od ul. Montwiłła.

Parish cemetery, view from Montwiłła Street.

Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Żukowie, wybudowany w latach 1676 - 1677.
Transfiguration Church in Żuków, built between 1676 and 1677.

Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Żukowie, remontowany dwukrotnie w XIX i XX w.
Transfiguration Church in Żuków renovated twice in 19th and 20th centuries.

Dworzec Kolejowy PKP, wybudowany według projektu R. Millera w latach 20. XX wieku, i dworzec autobusowy PKS.
Railway station, designed by R. Miller, built in 1920s, and coach station.

Dworzec Kolejowy PKP jako jeden z najładniejszych przykładów zastosowania stylu dworskiego w budynkach użyteczności publicznej. W 1995 r. - z okazji obchodów 150-lecia otwarcia Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej - dworzec został poddany gruntownemu remontowi.

Railway station is one of the best examples of the manor style used in public buildings. In 1995, to celebrate the 150th anniversary of the opening of the Warsaw-Vienna Railway Line, the railway station has been thoroughly renovated.

Przystanek Elektrycznej Kolei Dojazdowej przy ul. Radońskiej. W 1927 roku miasto zyskało drugą linię kolejową EKD łączącą Grodzisk Mazowiecki z Warszawą.

The electric railway stop at Radońska Street. In 1927, the city gained a second electric railway line, the Electric Suburban Railway (EKD), linking Grodzisk Mazowiecki to Warsaw.

Przystanek Warszawskiej Kolei Dojazdowej przy ul. Radońskiej.
Warsaw Suburban Railway (WKD) stop at Radońska Street.

Plac Wolności, lata 70. XX wieku.
Plac Wolności - Liberty Square - photograph taken in the 1970s.

Plac Wolności, w latach 1993-1994 został zmodernizowany, pojawiły się tam ławeczki i powstały skwerki.
Plac Wolności square was renovated, equipped with benches and decorated with patches of green between 1993 and 1994.

Budynki i sklepy przy Placu Wolności, lata 70. XX wieku.
Buildings and shops at Plac Wolności square in the 1970s.

Budynki przy Placu Wolności, w latach 1993-1994 zmodernizowano całkowicie główną ulicę miasta, wyłączając ją z ruchu drogowego. Wzdłuż ul. 11 Listopada utworzono elegancki, reprezentacyjny pasaż miejski.
Buildings and shops at Plac Wolności square. Between 1993 and 1994, the main street was closed to traffic and then completely renovated and modernized. An elegant shopping arcade was built along 11 Listopada Street.

Budynki przy ul. Niepodległości (przed II wojną światową ul. Błońska). Zdjęcie z lat 70. XX wieku.
Buildings at Niepodległości Street - photograph taken in the 1970s. The street's name was Błońska Street before the World War II.

Budynki i sklepy przy ul. 11 Listopada.
Buildings and shops at 11 Listopada Street.

Blok przy ul. Niepodległości (zwany również „kolorowym”). Zdjęcie z lat 70. XX wieku.
Block of flats at Niepodległości Street (also known as the “colourful” block) - photograph taken in the 1970s.

Budynki i sklepy przy ul. 11 Listopada.
Buildings and shops at 11 Listopada Street.

Kamienica przy ul. Niepodległości i ul. Harcerskiej. Zdjęcie z lat 70. XX wieku.
Tenement house at the intersection of Niepodległości and Harcerska Streets - photograph taken in the 1970s.

Kamienica na skrzyżowaniu ulic 11 Listopada i ul. Harcerskiej.
Tenement house at the intersection of Niepodległości and Harcerska Streets.

Widok na żyrardowskie Zakłady Tkanin Technicznych, dawna fabryka Witolda Izdebskiego „Iwis”.

Zakłady Tkanin Technicznych (Technical Fabrics Factory) building,
the former “Iwis” factory building owned by Witold Izdebski.

W 2008 roku został oddany do użytku nowoczesny budynek Centrum Kultury, który powstał na miejscu dawnej fabryki Zakładów Tkanin Technicznych.

In 2008 a modern Cultural Centre building was opened for use. It was established at the site formerly occupied by Technical Fabrics Factory.

30 maja 1989 roku nastąpiło wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę szpitala w Grodzisku Mazowieckim.
Prace budowlane trwały od 1998 do 2002 roku.

On May 30, 1989, the cornerstone of the hospital in Grodzisk Mazowiecki was laid.
The construction of the hospital lasted from 1998 till 2002.

Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim. W 1996 r. - po 4 latach przerwy - wznowiono budowę szpitala i ostatecznie w 2002 r. uruchomiono pierwsze obiekty szpitalne.

John Paul II West Specialist Hospital in Grodzisk Mazowiecki. In 1996, after 4-years halt in works, the construction of the hospital was resumed. The first hospital facilities were opened in 2002.

Budowa basenu przy ul. Montwiłła w Grodzisku Mazowieckim.
Construction of the swimming pool at Montwiłła Street in Grodzisk Mazowiecki.

Pływalnia miejska „Wodnik 2000” została w 2001 r. uznana przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu za najlepszą krytą pływalnię w Polsce.

In 2001 the President of the Office of Physical Culture and Sport (UKFiS) recognized modern swimming facility “Wodnik 2000” as the best indoor swimming pool in Poland.

W 1989 roku została oddana do eksploatacji pierwsza grupowa oczyszczalnia ścieków.
In 1989 the first Group Sewage Treatment Plant was opened.

Zmodernizowana Oczyszczalnia Ścieków w Grodzisku Mazowieckim, oddana do użytku w grudniu 2009 r.
Modernized Sewage Treatment Plant in Grodzisk Mazowiecki opened in December 2009.

Szkoła Podstawowa nr 5 przy ul. L. Zondka w Grodzisku Mazowieckim (wcześniej ul. 3 Maja). Zdjęcie z lat 70. XX wieku.
Primary School No. 5 at L. Zondka Street in Grodzisk Mazowiecki (previously 3 Maja Street) - photograph taken in 1970s.

Gimnazjum nr 3 im. Leonida Teligi przy ul. L. Zondka w Grodzisku Mazowieckim.
Leonid Teliga Junior High School No. 5 at L. Zondka Street in Grodzisk Mazowiecki.

Szkoła Podstawowa nr 6 przy ul. Sportowej w Grodzisku Mazowieckim, wybudowana w 1959 roku.
Primary school No. 6 at Sportowa Street in Grodzisk Mazowiecki, established in 1959.

Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi nr 6 im. Szarych Szeregów przy ul. Sportowej w Grodzisku Mazowieckim.
Szarych Szeregów Primary School No. 6 with integrated classes at Sportowa Street in Grodzisk Mazowiecki.

Szkoła Podstawowa w Adamowiznie, wybudowana na działce podarowanej przez doktora Mateusza Chełmońskiego.
Primary School in Adamowizna, established on a land plot donated by Mateusz Chełmoński, MD/PhD.

Szkoła Podstawowa im. doktora Mateusza Chełmońskiego w Adamowiznie.
Mateusz Chełmoński Primary School in Adamowizna.

Osiedle „Czarny Las” zaprojektowane w stylu brytyjskim. Zdjęcie z 2002 roku.
 “Czarny Las” (“Black Forest”) housing estate designed in British style - photograph taken in 2002.

Osiedle „Czarny Las” domków jednorodzinnych i segmentów w stylu brytyjskim.
 Single-family and segments in the “Czarny Las” housing estate, designed in British style.

Osiedle w Książenicach. Zdjęcie lotnicze z 2006 r.
Housing estate in Książenice, air photograph taken in 2006.

Osiedle domków jednorodzinnych w Książenicach.
Single-family housing estate in Książenice.

Zakłady Przemysłu Terenowego - odlewnia grzejników w Grodzisku Mazowieckim. Zdjęcie z lat 70. XX wieku.
 Zakłady Przemysłu Terenowego - heaters production plant in Grodzisk Mazowiecki - photograph taken in 1970s.

Firma Danfoss swój zakład w Grodzisku Mazowieckim otworzyła w 1998 r.
 Obecnie posiada 13 000 m² powierzchni produkcyjnej i zatrudnia około 850 osób.
 Danfoss company plant in Grodzisk Mazowiecki, established in 1998.
 Today, the company has 13 000 m² of production floor and it employs about 850 workers.

Firma Gedeon Richter Polska powstała w 1885 r. pod nazwą fabryka Chemiczna Georg Krell i S-ka.
Od 1961 r. zakład był znany pod nazwą Grodziskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa. Zdjęcie wykonane w 1998 r.

Gedeon Richter Polska company was established in 1885 as Georg Krell i S-ka Fabryka Chemiczna.
Since 1961 the plant was known as Grodziskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa - photograph taken in 1998.

W 2002 r. powstała spółka, którą utworzyli Gedeon Richter i Grodziskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa.
W listopadzie 2009 r. nastąpiła zmiana nazwy na Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.

In 2002 a new business entity was registered by Gedeon Richter and Grodziskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa.
In November 2009 the plant changed its name to Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.

Zakład Frito Lay, produkujący słone przekąski, rozpoczął swoją działalność w Grodzisku Mazowieckim w 1993 r.
The plant of Frito Lay company, snack foods manufacturer, was launched in 1993 in Grodzisk Mazowiecki.

Budynek Firmy Frito Lay, rozbudowany w latach 2008 -2009.
Frito Lay plant was expanded between 2008 and 2009.

Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim

ul. T. Kościuszki 32 a, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

Tel. 22 755 55 34, Fax. 22 755 53 27

e-mail: urząd@grodzisk.pl

www.grodzisk.pl

współpraca

Aneta Caban, Łukasz Nowacki, Aurelia Sobieraj

projekt i przygotowanie do druku:

Wydawnictwo Reklamowe Górscy

www.gorscy.com.pl

tłumaczenie:

Biuro tłumaczeń Alpha

druk:

Alterna

e-mail: alterna@fzz.pl

zdjęcia:

S. Deptuszewski, P. Fabiszewski, P. Górecki, P. Górski, A. Kucharski, K. Skurzyński, W. Zakrzewski, A. Zborski

zdjęcia ze zbiorów:

Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim, Centrum Kultury, archiwum muzeum WKD, Gedeon Richter Polska Sp. z o.o.,

Key Developments Sp. z o.o., Agri-rol S.A., Szkoła Podstawowa w Adamowiźnie,

Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim

Wydawca: Fundacja Źródła Życia i Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim

ISBN 978-83-62103-07-2

Grodzisk Mazowiecki 2010

